

אז מריעים כל אותם בעלי הדין הנקראים בני אלהים. **וְהָיָא זְמַנָּא**, (הימננותא) **חֲדוּתָא וּבִרְכָאן מִשְׁתַּכְּחִין בְּעֵלְמָא** ובאותו הזמן נמצאים בעולם, האמונה והשמחות והברכות, **וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵּער לְאַבְרָהָם לְאַחֵיָא לֵיהּ** ואז הקב"ה שהוא הבינה הוא מעיר את אברהם החתום בחסד בכדי להחיות אותו ע"י החכמה שממנה החיים, **וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בֵּיהּ, וְאַשְׁלִיטִיה בְּעֵלְמָא** ומשתעשע ע"י בסוד יחוד זו"ן הנעשה ע"י התפשטות החסד ומשליטו בעולם כי כל ההנהגה מתלבשת במידת החסד (רמ"ק). **וּמִנָּא לָן דְּהָאֵי בִקְר דְּאַבְרָהָם הוּא. דְּכֵתִיב** ומנין לנו שהבוקר הוא של אברהם החתום בחסד, ואומר שהוא מזה שכתוב (בראשית יט) **וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר** [קג] דהיינו שאברהם החתום בחסד מתעורר בבוקר ושולט על כל כוחות הדין (רמ"ק).

אור הרשב"י

אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ללמדך שהיה שונא לישמעאל על שיצא לתרבות רעה, ושלחו הוא ואמו הגר ריקם וטרדו מביתו על כך, וכי תעלה על דעתך שאברהם שכתוב בו (שם / בראשית/ יג) ואברם כבד מאד במקנה וגו', היה משלח אשתו ובנו מביתו ריקם בלא כסות ובלא מחיה, אלא ללמדך כיון שיצא לתרבות רעה לא נפנה עליו.

שיאמרו ישראל למטה, והקב"ה אומר להם, והיאך אתם אומרים לפני קודם שיאמרו ישראל וישראל דרים בארץ והם ילודי אשה (נשים) ויצה"ר שולטת ביניהם אף על פי כן כובשין את יצרן ומייחדין וממליכין אותי בכל יום ויום ומצפים הם למלכותי ולראות בניין ביתי ואומרים בכל יום בונה ירושלים נדחי ישראל יכנס.

[קג] ואיתא בשמות רבה על משי"כ וישכם

הלימוד היומי

לע"נ מזל טוב בת אסתר ומכלוף ז"ל

זמן המנחה זמן דין והקב"ה מעורר את יצחק לעשות דין ברשעים ולכן צריך להזהר בתפילת המנחה

בְּהֵיחֵא זְמַנָּא דְּבִין הָעֲרָבִים, כָּל אֵינוֹן אֶלְפָּה וְחִמְשׁ מְאָה וְתִשְׁעֵין אֶלְפָּה רַבּוּא מְאֲרֵי דִילְלָה אֶקְרוּן הזמן של

בין הערביים כל אותם אלף וחמש מאות ותשעים רבוא בעלי יבבה ובכיה שהם המלאכים שבעולם העשיה נקראים, **וּמְזַמְרִין בְּהֵיחֵא שְׁעֵתָא, וְקִטְטוּתָא שְׂרִיא בְּעֶלְמָא** ומזמרים באותה השעה ואז הקטטה שהיא פועלת הדין שורה

בעולם לפי שזמן המנחה גורם להתעוררות הדינים (מק"מ), **וְהֵיחֵא שְׁעֵתָא אֲתַעְרוּתָא דְּאֲתַעַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַצְחָק** ובשעת המנחה שתיקן יצחק אז הוא הזמן שמעורר הקב"ה את יצחק שהוא בעל הדין לדון את הרשעים,

וְקָם וּדְאִין לְחַיִּיבֵיא דְּעֵבְרִין עַל פְּתִגְמֵי אוֹרֵייתָא ולכן הוא קם לדון את הרשעים העוברים על מצות התורה, **וְשִׁבְעָה נְהָרֵי אִשָּׁא נְגִדִין וְנִפְקִין וְחֲלִין עַל רִישֵׁיהוֹן דְּרִשְׁיַעֲיָא** ואז שבעה נהרות של אש

נמשכים ויוצאים ונמצאים על הראש של הרשעים שבגיהנם, **וְשִׁלְּהוּבֵי גּוֹמְרִין דְּנוֹרָא מִתַּעְרִין מֵעִילָא לְתַתָּא, וְכִדִּין תָּב אֲבִרְהֵם לְאֲתַרֵּיהּ** ואז שלהבות גחלי האש מתעוררות מלמעלה למטה דהיינו מהגבורה

העליונה מתעורר הדין ומשתלשל עד הגיהנם שלמטה ואז שב אברהם למקומו ואינו פועל עוד חסד. **כְּמָה דְּאֵת אָמַר** כמו שנאמר, (בראשית יח) **וְאֲבִרְהֵם שָׁב לְמִקְוָמוֹ** שהוא לשורשו העליון שבחסד ואינו פועל עוד להשפיע חסד. **וְיִזְמָא**

אֲתַפְנִי, וְחַיִּיבֵי גֵיהֵנָם צְוֹחִין וְאֶמְרִין (ירמיהו ו) **אֵי לָנוּ כִּי**

פָּנָה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עָרֶב ואז היום שהוא במידת החסד פונה ועובר
ואז מתגברים הדינים ואז הרשעים בגיהנם צועקים ואומרים אוי לנו כי פנה היום כי ינטו
צללי ערב מחמת התגברות הדינים שמתעוררים עליהם. **וְהָיָא שְׁעֵתָא, בְּעֵי
בְר נֶשׁ לְאִזְדְּהָרָא, בְּצִלּוֹתָא דְּמִנְחָה** ולכן בשעה ההיא צריך האדם
להיזהר בתפילת המנחה.

בלילה ננעלים שערי ההיכלות עד זמן הצות

**בְּזִמְנָא דְּמִטֵּי לֵילִיָּא אֵינּוּן אֶלְפָּה וְחִמְשׁ מְאָה וְאַרְבַּעִין
וְתַמְנִיָּא, אֶקְרוּן מְבָרָא לְפָרוּכְתָּא, וְאִמְרִין
שִׁירְתָּא** ובזמן שמגיע הלילה אלו האלף וחמש מאות וארבעים ושמונה מלאכים הם
קוראים מחוץ לפרוכת ואומרים שירה כי בלילה ננעלים שערי ההיכלות (רמ"ק). **כִּדְרִין
דִּינִין דְּלִתְתָּא מְתַעְרִין, וְאִזְלִין וְשִׂאטִין בְּעֵלְמָא** ואז הדינים
שלמטה מתעוררים והולכים ומשוטטים בעולם, **וְאִלִּין אִמְרִין שִׁירְתָּא. עַד
דִּיתְפְּלִיג לֵילִיָּא מְשַׁמְרָה וּפְלָגָא** ואלו אומרים שירה עד שנחלק הלילה
שהוא משמרה וחצי כי הזוהר סובר כרבי נתן ששלוש משמרות הוי הלילה (מק"מ). **בְּתַר
דִּיתְפְּלִיג לֵילִיָּא מְזַדְּמִי כְּלָהוּ אַחֲרֵינִי כְּחָדָא, וְאִמְרִי
תְּהִלּוֹת** ולאחר שנחלק הלילה מזדמנים כל המלאכים האחרים כאחד ואומרים תהלות
שאמר דוד המלך בתהילים, **כְּמֹה דְּאֵת אִמְר** כמו שנאמר (ישעיה ס)
וְתְהִלּוֹת יְהוָה יְבִשְׂרוּ דהיינו שהם מזמורי התהילים. **רְבִי יְהוּדָה
אָמַר כִּד רַעְנָא אֲשַׁתְּכַח בְּעַפְרָא, תְּהִלּוֹת יְהוָה מְבִשְׂרִין**

אולם רבי יהודה אומר שכאשר נמצאת שעת הרצון בבוקר אז הוא הזמן שמבשרים המלאכים את תהילות ה' ולא בחצות הלילה.

מחצות הלילה המלאכים משוררים עד שמגיע הבוקר

**רְבִי יוֹסִי אָמַר, בְּתַר דְּרוּחָא דְצִפּוֹן אֲתַעַר בְּפִלְגּוֹת
 לִילְיָא וְאָזִיל לֵיהּ, תְּהִלּוֹת מְבַשְׂרִי, עַד דְּיִיתִי
 עֲפָרָא** אולם רבי יוסי אומר שלאחר שהרוח הצפונית מתעוררת בחצות הלילה והולכת
 לה, אז מבשרים המלאכים את תהילות ה' עד שיבוא הבוקר, **וְאֲתַעַר הָאִי בְּקָר,
 בְּדִין חֲדוּתָא וּבְרִכָּאן אֲשֶׁתִּכַּח בְּעֵלְמָא** ואז כשמתעורר זה הבוקר
 אז השמחה והברכות נמצאות בעולם מחמת התפשטות אור החסד בבוקר.

בשעה שמתעורר הבוקר שלושה שרים ממונים על כל אותם המלאכים שמזמרים
 לקב"ה

**תְּאֵנָא, אָמַר רְבִי אַבָּא, בְּלָהוּ חֲכִי, וְעִילָא מְנַהוּן
 סְרַכִּין תִּלְתָּא** ואומר רבי אבא שבאמת הכל כך הוא כדברי רבי
 יוסי אולם יש למעלה מהם שלושה שרים ממונים. **בְּהֵיִא שְׁעָתָא דְאֲתַעַר
 הָאִי בְּקָר, וּמִתְעָרִין תְּשִׁבְחָן** ובאותה השעה שמתעורר הבוקר להאיר
 ואז מתעוררים השבחים, **כָּל אֵינּוֹן אֶלְפִי וְחֲמִשׁ מְאָה וְחֲמִשִּׁין
 רְבוּא, אֲתַמְנָא עֲלֵיהּ חָד מְמַנָּא, וְהֵימָן שְׁמִיהּ** אז כל אותם
 אלף וחמש מאות וחמישים ריבוא מלאכים של הבוקר מתמנה עליהם ממונה אחד ושמו הוא
 הימן שהוא לשון ימין כי הוא ממונה על המלאכים של הבוקר שהם מצד החסד (רמ"ק)